Region Stockholm

HSN **SÄRSKILT UTTALANDE**

2020-08-25

Vänsterpartiet

Ärende nr 6

HSN 2020-0711

Yttrande över God och nära vård – En reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU:2020:19)

Vänsterpartiet deltar inte i beslutet.

Vänsterpartiet vill dock understryka att vi, liksom HSF, ser positivt på flera delar av betänkandet. Målsättningen är bra, att skapa en hållbar hälso- och sjukvård med hög kvalitet, där patienten och närstående känner delaktighet, trygghet och förtroende samt att medarbetare väljer att arbeta i. Likaså stöder vi de mer konkreta förslagen om personcentrering, patientdelaktighet och hälsofrämjande insatser.

Viktigt är också förslagen hur samverkan ska utvecklas och förbättras mellan primärvården och den kommunala hälso-och sjukvården/omsorgen, liksom att samverkan måste förbättras på utförarnivå genom nätverk och horisontella organisationer. Vi är överens om att begreppet hemsjukvård ersätts med begreppet hälso- och sjukvård i hemmet, det markerar den kvalité och kompetens som krävs för denna typ av vård.

Vänsterpartiet instämmer också i utredningens förslag att utbildningsuppdraget ska regleras i HSL. Liksom förvaltningen anser vi att det skulle tydliggöra utbildningens viktiga roll för kompetensförsörjningen och stärka utbildningsuppdraget som en självklar del i vårduppdraget.

När det gäller HSF:s yttrande så stöder Vänsterpartiet den kritik som förvaltningen framför mot betänkandet på flera konkreta punkter. Till exempel följande:

- Att utredningen inte tagit upp hur patienter med nedsatt kommunikationsförmåga och/eller intellektuell funktionsnedsättning ska kunna uppnå delaktighet som patient. För Vänsterpartiet är det avgörande att människor med en funktionsvariation inte bara i ord, utan i praktiken ges samma rättigheter som alla andra. Det är en del i skapandet av en jämlik sjukvård.

- Att utredningen inte tillräckligt utreder problematiken kring patienter med stress-, psykiska och arbetsrelaterade besvär och sjukdomar. Utvecklade skrivningar kring nödvändiga försäkringsmedicinska åtgärder hade varit betydelsefulla. Vänsterpartiet menar att det är speciellt viktigt när i denna tid när olika svenska regeringar sedan länge försökt spara pengar på detta område, med konsekvens att dessa patienter drabbats hårt och deras hälsa försämrats.

- Att utredningen inte tar upp tandvårdens roll i samverkansstrukturerna mellan primärvården och den kommunal hälso- och sjukvården samt omsorgen. Tandvården är mycket viktig för en god hälsa, det är därför märkligt att den förbigåtts i betänkandet. Inte minst den uppsökande vuxentandvården är avgörande för många äldre och utsatta människors hälsa. Vänsterpartiet hade önskat att betänkandet föreslagit att denna typ av tandvård i framtiden skulle skötas av folktandvården med ett icke-marknadsstyrt regelverk.

- Att utredningen föreslår obligatoriskt vårdval inom psykiatri och fysioterapi. Vi instämmer i HSF:s kritik att ”det innebär ett oproportionerligt stort ingrepp i det regionala självstyret”. Förvaltningen konstaterar också att ”kommunalt självstyre, med intresse och ansvar för planering och genomförande av hälso- och sjukvård, är en bättre drivkraft och garant för att skapa en god och nära vård än vad obligatoriska vårdval är.” Förvaltningen har här en briljant formulerad kritik av vårdvalen som Vänsterpartiet helt och fullt kan instämma i. I konsekvens med sin egen formulering borde förvaltningen och regionstyret därför också instämma i Vänsterpartiets krav på att avskaffa det obligatoriska vårdvalet för primärvården. Vi anser att en demokratisk vald regionledning ”med intresse och ansvar för planering och genomförande av hälso- och sjukvård, är en bättre drivkraft och garant för att skapa en god och nära vård än vad obligatoriska vårdval är”. Vårdval är ju egentligen fel ordval, vad det egentligen handlar om är fri etableringsrätt för vårdföretag med vinstintresset som drivkraft. Så skapas inte den jämlika och rättvisa vård, där den som har störst behov kommer först i vårdkön, som hälso- och sjukvårdslagen utlovar.

Detta är också huvudorsaken till varför Vänsterpartiet inte deltar i beslutet och istället markerar vår position i detta SU.

Vi vill dessutom peka på problemet idag där läkare inte kan anställas kommunalt. Det hade varit bra om utredningen mer ingående resonerat kring detta och försökt peka på lösningar som kan förbättra den del av hälso- och sjukvården som ligger under det kommunala ansvaret.

Vänsterpartiet vill avslutningsvis understryka vår principiella syn att vård och omsorg är områden som inte ska utsättas för vinstjagande företag och konkurrenstänkande. Därför måste den fria etableringsrätten, de s.k. vårdvalen, avskaffas. Därför måste hela köp- och säljfilsofin, marknadstänkandet, bort från vården.

Vård och omsorg handlar om människors hälsa och värdighet och ska därför handhas av en demokratiskt styrd offentlig hälso- och sjukvård.